

tilbage til en Statsbank. De Erfaringer, vi have vundet paa dette Omraade, ere ikke særlig lystige, og der forekommer mig ogsaa at være andre Betæneligheder ved at gaa tilbage til at lade Staten overtage Seddeludstedelsen. Statsdriften er i det hele taget ikke stærkt bevægelig, og der er for mig ikke nogen Tvivl om, at en privat Institution, naar den ellers er ordnet, paa betryggende Maade, vil kunne besørge Landets Pengeomsætning, Seddel-emissionen og alt, hvad dermed staar i Forbindelse, paa fuldt saa god og fuldt saa bevægelig Maade som en Statsbank. Til Trods for, at man nok paa visse Omraader kunde synes, at en Statsbank skulde have Fortrin frem for en privat, mener jeg, at som Stillingen er, er der ikke Anledning til at gaa til Oprettelsen af en ny Institution fra Statens Side. Jeg mener altsaa, at man skal gaa til en Forlængelse af Oktrojen af 1818.

Spørgsmaalet bliver derfor, om det foreliggende Forsøg da maa siges at være tilfredsstillende. Jeg sagde før, at Banken havde givet et forholdsvis godt Udbytte i de senere Tider, og derved maa Banken sikkert siges at have faaet en Oprensning for de Tab, den har lidt i de første Aar-tier af sin Virksomhed. Naar den nu har faaet Dækning for dette Tab, vil det være i sin Orden, at Staten forlanger noget til Gengæld for det Privilegium, der ydes en saadan seddeludstedende Bank. Det, som Staten har forbeholdt sig, er opført i de Poster, der findes i Forslaget, og som jeg her skal komme lidt nærmere ind paa.

Det foreslaas for det første, at Statskassen skal have et forlods Udbytte af 750,000 Kr. Efter at Staten har faaet dette Beløb, der er uafhængigt af, hvorledes Banken drives, hvor stort eller lille Udbytte den giver, skal der afskrives 5 pCt. af Restudbyttet til Henlæggelse til Reservefonden. Denne Henlæggelse skal dog ikke finde Sted længere end, indtil Reservefonden udgør 30 pCt. af Aktiekapitalen. For Øjeblikket er Aktiekapitalen 27 Mill. Kr., og Reservefonden er i Øjeblikket stillet saaledes, at der ikke er nogen Anledning til at fæste saa stor Opmærksomhed ved de 5 pCt., der skulle henlægges til den, indtil den naar 30 pCt. af Aktiekapitalen, idet den nuværende Re-

servefond i Virkeligheden staar lige ved at udgøre d 30 pCt. Altsaa, denne Post spiller i Øjeblikket en grumme lille Rolle. Men det kunde tænkes, at Banken kunde komme til at gøre Brug af Bestemmelsen i Slutningen af § 2 om, at Aktiekapitalen efter Bankbestyrelsens Beslutning med Stadfæstelse af Kongen kan udvides, dog ikke med over 50 Mill. Kr. I det Øjeblik Banken skulde finde det formaalstjenligt at udvide sin Aktiekapital til 50 Mill. Kr., og vi saa skulde have Reservefonden forøget op til de 30 pCt. af de 50 Mill., altsaa op til 15 Mill. Kr., vilde det kunne dreje sig om ret store Beløb af Bankens Udbytte, der skulde overføres til Reservefonden. Men jeg ser dog ikke synderlig Anledning alligevel til at tillægge dette stor Betydning, idet vi i Slutningen af § 5 have andre Bestemmelser om, hvad der skal ske, hvorledes man ad forskellige Veje, ved Udstedelsen af Aktier og andet, kan bringe Reservefonden op til det Beløb, uden at der kan være Tale om, at der gives Afkald paa nogen egentlig større Del af det almindelige Udbytte.

Efter at Statskassen har faaet de 750,000 Kr., og der saa er taget 5 pCt., for saa vidt de blive tagne, til Reservefonden, skulle Aktionærerne have et Udbytte af 6 pCt., og hvad der bliver tilbage derudover, deles paa den Maade, at Staten faar $\frac{1}{4}$ og Aktionærerne $\frac{3}{4}$. For at bedømme, hvorledes det vil komme til at virke for Nationalbanken, som den arbejder i Øjeblikket, vil jeg tage et af de sidste Regnskaber, der vise, hvor stort Udbytte Nationalbanken giver under den Driftsform, hvorunder den nu arbejder. Udbyttet er knebent 2 Mill. Kr. Naar vi derfra drage de 750,000 Kr., som Staten skal have, og muligvis ogsaa lidt til Reservefond, de 5 pCt., som der er Tale om, finde vi, at det, der efter disse to Fradrag bliver tilbage til Banken, som er Nr. 3, der skal have Udbytte, nemlig indtil 6 pCt., i Øjeblikket i Virkeligheden ikke naar op over 4 pCt. Altsaa, hvis vi tage Bankens Udbytte, som det er i Øjeblikket, kan der aldeles ikke blive Tale om, at der bliver noget til Fordeling efter det sidste Punkt i § 4, 1ste Stykke, hvor der staar, at $\frac{1}{4}$ af det, der endnu er tilbage, skal tilfalde Statskassen og $\frac{3}{4}$ Aktionærerne. Det fal-